

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 224.809 van 25 september 2013
in de zaak A. 210.219/IX-8194**

In zake: Olivier BADERT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jo Goethals
kantoor houdend te 8800 Roeselare
Kwadestraat 151 B
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW PETRUS & PAULUS, vrije scholen aan zee
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Stockhouderskasteel
Gerard Davidstraat 46 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 18 september 2013, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de raad van bestuur van de vzw Petrus & Paulus, vrije scholen aan zee, van 10 september 2013 waarbij werd beslist de over Olivier Badert delibere-rende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 september 2013, om 11.15 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Goethals, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Samuel Mens, die *loco* advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Tijdens het schooljaar 2012-2013 is verzoeker leerling in het tweede jaar van de tweede graad humane wetenschappen ASO aan het Onze-Lieve-Vrouwecollege te Oostende.

Verzoeker lijdt aan kerndyscalculie, reden waarom hem zogenaamde compenserende en dispenserende begeleidingsmaatregelen worden toegekend.

3.2. Over het schooljaar heen beschouwd behaalt verzoeker drie jaartekorten – voor biologie (40%), chemie (32%) en fysica (34%). Voor wiskunde behaalt hij 51% (met een onvoldoende in het derde trimester), voor aardrijkskunde 51% en voor geschiedenis 50%. Het globale resultaat is 55%.

Bij de eindbeoordeling wordt hem door de delibererende klassenraad met verwijzing naar de voormelde resultaten een oriënteringsattest B uitgereikt, met clausulering voor alle ASO-richtingen.

3.3. Na verzoekers en zijn ouders op 3 juli 2013 gehoord te hebben, beslist de directeur om de klassenraad opnieuw samen te roepen.

Op 23 augustus 2013 handhaaft de klassenraad het B-attest met volgende motivering:

- “- Olivier behaalt 55% op jaarbasis met 3 aanzienlijke tekorten;
- Over de loop van het schooljaar beschouwend, was er een algemeen dalende trend in de resultaten vaststelbaar. Olivier behaalt in het derde trimester nog amper 52% met 7 onvoldoendes;
- Ondanks de ondersteuning via leercoaching (zie bijlage, pagina 3), blijft Olivier problemen hebben met planning, het maken van samenvattingen en het zichzelf opleggen om op regelmatige basis te studeren. Stuk voor stuk betreffen dit echter kerncompetenties die strikt noodzakelijk zijn binnen ASO. Daarnaast bevestigt hij, dat hij vaak snel afgeleid is waardoor hij minder efficiënt studeert.
- Voor het afleggen van zijn proeven neemt Olivier plaats in de proefwerkklas. Ondanks de ondersteuning ter plaatse en de extra tijd die voor deze leerlingen voorzien wordt, heeft Olivier steeds tijdsgebrek. Uit de analyse van de proeven blijkt dat Olivier steeds heel/ veel te uitgebreid antwoordt op de eerste vragen waardoor hij er amper/ niet in slaagt om de rest van de vragen (naar behoren) in te vullen.
- Olivier heeft dyscalculie. Hij wordt daarom sinds zijn eerste schooljaar in OLVO ondersteund via een begeleidingsplan dat voorziet in maatregelen en acties die van stimulerende, compenserende, remediërende en zelfs van dispenserende aard zijn (zie bijlage, pagina 1).
- Precies ondanks alle ondersteunende maatregelen en coaching vanuit de school (zie bijlage), slaagt Olivier er niet in om 50% te halen voor zijn wetenschappelijke vakken en slechts 51% voor wiskunde. Voor dit laatste vak wordt nochtans alle meetkunde gedispenseerd.
- In de derde graad ASO (zelfs in de 3-urige richtingen) worden algebra en meetkunde verder verweven met elkaar, wat er voor zorgt dat dispensatie bemoeilijkt wordt. Dit laatste is echter noodzakelijk voor Olivier.

Besluit van de klassenraad:

De klassenraad dd. 23 augustus 2013 is van mening dat – ondanks de vele inspanningen en tegemoetkomingen vanwege de school – Olivier zijn limiet binnen het Algemeen secundair onderwijs bereikt heeft.

Zij is daarom van mening dat Olivier in een gepaste richting binnen het technisch secundair onderwijs (een richting met een gering aantal lestijden wiskunde en wetenschappen) én met de beloofde externe ondersteuning

(zie bijlage, pagina 1, primaire maatregelen, remediëring) én met een sterke opvolging van thuis uit (zie argumentatie ouders onder ‘wat kan beter’), wel in staat moet kunnen zijn om een A-attest te behalen.

De delibererende klassenraad heeft derhalve de beslissing om aan uw zoon een oriënteringsattest B met clausulering voor de onderwijsvorm ASO toe te kennen bevestigd.”

3.4. Tegen deze beslissing tekent verzoeker bezwaar aan bij de beroepscommissie met volgende argumentatie. Volgens hem wordt ten onrechte gewag gemaakt van een algemeen dalende trend als de punten van Pasen en het constant behoorlijk dagelijks werk mee in rekening worden genomen. Deze punten voor dagelijks werk tonen aan dat verzoeker wel in staat is om regelmatig te studeren. Er is voorts geen rekening gehouden met zijn faalangst en de individuele begeleiding en remediëring tijdens het schooljaar is stelselmatig afgebouwd. Wat de beoordeling van de punten betreft wijst verzoeker op het feit dat hij voor het problematische vak wiskunde 50 % haalt en dat de vakken met een jaartekort exact wetenschappelijke vakken zijn die niet richtingspecifiek zijn. Wat de dispensatie voor meetkunde betreft wordt erop gewezen dat in andere scholen er in de hoogste graad geen meetkunde meer wordt onderwezen in de richting humane wetenschappen. Ten slotte wijst verzoeker erop dat de clausulering hem ook op een andere manier niet verder helpt. Ingevolge zijn functiebeperking is immers KSO geen valabele optie en een volgens zijn mogelijkheden te maken studiekeuze in TSO bevat even veel uren natuurwetenschappelijke vakken.

Na de ouders van verzoeker en de voorzitter van de delibererende klassenraad op 9 september 2013 gehoord te hebben adviseert de beroepscommissie aan het schoolbestuur om de klassenraad niet opnieuw samen te roepen. De motivering luidt:

“Samenvatting van de argumenten van de [...] ouders van Olivier
Zie verslag van de interne beroepscommissie van 9 september 2013
Samenvatting van de argumenten van de voorzitter van de delibererende klassenraad, dhr. [...]
Zie verslag van de interne beroepscommissie dd. 9 september 2013
Gelet op het voorgaande sluit de interne beroepscommissie zich aan [...] bij de bevindingen van de klassenraad dd. 23 augustus 2013 en geeft de beroepscommissie aan het schoolbestuur het advies om de delibererende

klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de door de ouders bestreden beslissing opnieuw te overwegen.”

Het verslag van de hoorzitting van 9 september 2013, waaraan het advies refereert, luidt:

“De Voorzitter geeft vooreerst toelichting omtrent de samenstelling en de opdracht van de interne Beroepscommissie, omtrent het verloop van de vergadering en omtrent de verdere procedure.

De feiten die aanleiding gaven tot de beslissing van de delibererende klassenraad worden uiteengezet in het individuele syntheseblad en het aangetekende schrijven dat door de school aan de ouders werd bezorgd. De inhoud van deze documenten wordt hier als hernomen beschouwd.

De argumenten namens Olivier Badert en zijn ouders zijn uiteengezet in het bezwaarschrift dd. 31-08-2013; deze argumenten worden hier als hernomen beschouwd.

Vader Badert verwijst ook naar zijn eerste brief, en vraagt een tweede kans. Olivier heeft zijn zwaktes, heeft kerncalculie, een leerstoornis, maar is in bepaalde zaken ook zeer sterk. Dat komt te weinig aan bod. Olivier moet uitgedaagd worden, en kan dan sterk presteren. De ouders vragen een oplossing zodat hij de kans krijgt, die hij verdient, TSO biedt geen oplossing voor Olivier, omdat er teveel wiskunde en motoriek bij te pas komt,

Zij vragen de kans in het vijfde jaar omdat hij anders twee jaar verliest als het mislukt, en dus vragen zij om de beslissing van de delibererende klassenraad te herzien, Directeur V[...] stelt dat de deliberatievraag is of een leerling in de derde graad kan slagen. Daar moet gewerkt worden aan zelfredzaamheid en moeten grotere pakketten leerstof verwerkt worden. Volgens de klassenraad is Olivier aan zijn limiet wat het verwerken van grotere hoeveelheden leerstof betreft.

Er is in de voorbije jaren met de discalculie rekening gehouden op diverse vlakken. Zo heeft hij een andere vraagstelling voor het vak wiskunde.

Ondanks het aangepast examen heeft hij serieuze problemen. Ook als abstractie gemaakt wordt van de vakken wiskunde en wetenschappen, presteert hij zwak. Enkel voor cultuurwetenschappen en meer bepaald politiek presteert hij vanuit een sterke interesse sterk.

Dagelijks werk was inderdaad zeer behoorlijk omdat dat kleinere pakketjes zijn.

Op de vraag van de heer [...] over het begeleidingsplan: de ouders geven aan dat dat destijds besproken werd in de eerste graad, niet meer in de tweede graad.

De ouders bepleiten dat humane wetenschappen weinig wiskunde in het leerplan heeft, en dat wiskunde dus niet zo bepalend is om iemand te laten doorgaan. Het is volgens hen in de eerste plaats een menselijk probleem, een kind met een leerprobleem is geen optelsom van punten. Volgens hen is er te weinig remediëring gebeurd in de school. Het begeleidingsplan is in de tweede graad sterk afgebouwd.

De ouders hebben de indruk dat Olivier nu geweigerd wordt voor het vijfde jaar omdat zijn discalculieprobleem te groot is.

Zijn mindere motoriek is verbonden aan de zware discalculie.

Volgens directeur V[...] is het meest doorslaggevend dat in het 4de jaar Olivier zijn limiet bereikt heeft om verder te gaan in ASO. De betere resultaten met Pasen waren mogelijk omdat er voor veel minder vakken geëxamineerd werden.

De ouders verwijzen ook naar de faalangst die hij heeft ontwikkeld in het voorbije jaar. Zij zien enkel de humane wetenschappen als mogelijke richting omwille van de wiskunde gerelateerde problemen en de met discalculatie verbonden houderigheid. Zij vragen een kans of een voorstel van richting, die tegemoet komt aan zijn probleem en waarvoor Olivier gemotiveerd kan worden.

Het verslag wordt voorgelezen en er werden geen opmerkingen gemaakt.”

Uit de bijlagen bij het inleidend verzoekschrift en de citaten in het verzoekschrift blijkt dat verzoeker beschikt over een afschrift van het advies en van het verslag van de hoorzitting.

3.5. Op 10 september 2013 notuleert het schoolbestuur – de raad van bestuur van de vzw Petrus en Paulus, vrije scholen aan zee – zijn beraadslaging over het beroep van verzoeker als volgt:

“27 juni 2013 nam de delibererende klassenraad de beslissing om Olivier Badert een B-attest voor de onderwijsvorm ASO toe te kennen.

Olivier Badert is een leerling met dyscalculie. Hiertoe werd voorzien in een individueel handelingsplan met STICORDI-maatregelen. De delibererende klassenraad besloot een B-attest voor de onderwijsvorm ASO uit te spreken omdat - en dit ondanks alle ondersteuning – Olivier duidelijk zijn limieten bereikt had en in een derde graad geen kansen op slagen had.

De ouders richtten op 2 september 2013 een aangetekend schrijven aan de voorzitter van de interne Beroepscommissie, [met het oog op] een beroep tegen de beslissing van de delibererende klassenraad, wetende dat deze laatste in zijn tweede bijeenkomst op datum van 23 augustus zijn eerste beslissing bekrachtigde.

De [voorzitter van de beroepscommissie] doet verslag van de bespreking.

De ouders vragen een tweede kans. Olivier heeft zijn zwaktes en heeft dyscalculie, maar is in bepaalde zaken ook zeer sterk. Dat komt te weinig aan bod. Olivier moet uitgedaagd worden en kan dan sterk presteren. Volgens de ouders biedt TSO geen oplossing voor Olivier, omdat er teveel wiskunde en motoriek bij te pas komt.

De ouders bepleiten dat humane wetenschappen weinig wiskunde in het leerplan heeft en dat wiskunde dus niet zo bepalend is om iemand te laten

doorgaan. Volgens hen is er te weinig remediëring gebeurd in de school. Het begeleidingsplan is in de tweede graad sterk afgebouwd.

Directeur V[...] stelt dat de deliberatievraag is of een leerling in de derde graad kan slagen. Daar moet gewerkt worden aan zelfredzaamheid en moeten grotere pakketten leerstof verwerkt worden. Volgens de klassenraad is Olivier aan zijn limiet wat het verwerken van grotere hoeveelheden leerstof betreft.

Er is in de voorbije jaren met de dyscalculie rekening gehouden op diverse vlakken. Zo heeft hij een andere vraagstelling voor het vak wiskunde. Ondanks het aangepast examen heeft hij serieuze problemen. Ook als abstractie gemaakt wordt van de vakken wiskunde en wetenschappen, presteert hij zwak. Enkel voor cultuurwetenschappen en meer bepaald politiek presteert hij vanuit een sterke interesse sterk.

Dagelijks werk was inderdaad zeer behoorlijk omdat dat kleinere pakketjes zijn.

Volgens directeur V[...] is het meest doorslaggevend dat Olivier in het 4de jaar zijn limiet bereikt heeft om verder te gaan in ASO. De betere resultaten met Pasen waren mogelijk omdat er voor veel minder vakken geëxamineerd werd.

De interne beroepscommissie behandelde het beroep op 9 september 2013 en bracht advies uit aan de RvB Petrus & Paulus.

Na analyse van alle elementen en argumenten van het dossier, inzonderheid het verslag van de Interne Beroepscommissie en van haar advies, beslist de raad van bestuur met eenparige stemmen de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen.

Van deze beslissing zal kennis gegeven worden aan de indiener van het beroep.”

Met een eveneens 10 september 2013 gedateerde brief deelt de voorzitter van het schoolbestuur de eindbeslissing in de volgende bewoordingen aan verzoeker mee:

“Gelet op de conclusies van de interne beroepscommissie, bijeengekomen op 9 september 2013, waarbij:

- vastgesteld werd dat uw zoon – ondanks alle inspanningen van de school en de compenserende en dispenserende tegemoetkomingen door de school – zijn limiet bereikt heeft in het Algemeen secundair onderwijs en dat het B-attest op terechte wijze werd uitgereikt
- aan het schoolbestuur het advies gegeven werd om de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de door u bestreden beslissing opnieuw te overwegen

heeft het schoolbestuur heden 10 september 2013 beslist de delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen om de eerder genomen beslissing opnieuw te overwegen.”

IV. Onderzoek van de vordering

A. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

B. Uiterst dringende noodzakelijkheid en moeilijk te herstellen ernstig nadeel

5. Zoals verwerende partij het in haar nota met opmerkingen uitdrukkelijk ook erkent, mag verzoeker zich wat de eerste en de derde schorsingsvoorwaarde betreft terecht op de vaste rechtspraak van de Raad van State beroepen: het dreigend verlies van een schooljaar maakt voor de betrokken leerling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel uit en een vordering ingesteld volgens de gewone schorsingsprocedure loopt kans te laat te komen om het dreigend verlies van een schooljaar te keren. Aan deze grondvoorwaarden is voldaan.

C. Onderzoek van het enige middel

Uiteenzetting

6.1. Volgens verzoeker schendt de bestreden beslissing artikel 115/4, 3° tot 5°, van de Codex Secundair Onderwijs, artikel 2.2.9.4 van het schoolreglement, artikel 2.2.6.2.7., 2.2.8.2. en 2.2.9.1. van het schoolreglement gelezen in verbinding met het begeleidingsplan en het *patere-legem* principe, de formele-motiveringsplicht zoals bedoeld in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli

1991 en het zorgvuldigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en onpartijdigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6.2. In een *eerste middelonderdeel* betoogt verzoeker dat “het schoolbestuur zich aansluit bij het advies van de interne beroepscommissie, een advies dat er eigenlijk op neerkomt dat het standpunt van de directeur kritiekloos wordt overgenomen, zonder ook maar een begin van antwoord te formuleren op de diverse grieven vanwege verzoeker”. De beslissing van het schoolbestuur is in feite en in rechte de beslissing van de directeur, voorzitter van de klassenraad. Dit maakt volgens verzoeker dat de in de Codex Secundair Onderwijs voorziene beroepstrap “een maat voor niets was zodat art. 115/4 Codex samen gelezen met art. 2.2.9.4. Schoolreglement zijn geschonden”. Het louter overnemen van de opinie van de voorzitter van de klassenraad in een beroepsprocedure tegen de beslissing van de klassenraad maakt de beroepsprocedure volgens verzoeker “evident nutteloos”.

Doordat de opinie van de voorzitter van de klassenraad waartegen beroep wordt aangetekend kritiekloos wordt overgenomen komt volgens verzoeker in elk geval de schijn naar voor dat de voorzitter van de klassenraad niet alleen de opinie van de beroepscommissie heeft bepaald, maar bovendien ook de beslissing van het schoolbestuur heeft bepaald, zodat het onpartijdigheidsbeginsel geschonden is.

6.3. In een *tweede middelonderdeel* stelt verzoeker dat het schoolbestuur “lijkt ervan uit te gaan dat het advies van de beroepscommissie een bindend advies is”, wat niet correct is.

Uit de bestreden beslissing valt niet af te leiden wat de opinie van het schoolbestuur is, in die zin dat niet blijkt in welke mate en waarom het schoolbestuur zich aansluit bij het advies van de beroepscommissie (die het standpunt van de directeur heeft geparafraseerd), zodat de formele-motiveringsplicht is geschonden.

6.4. Het *derde middelonderdeel* licht toe waarom volgens verzoeker ook de materiële-motiveringsplicht geschonden is:

“2. De eerste beslissing van de klassenraad heeft zich uitsluitend beperkt tot de cijfermatige beoordeling. In de tweede beoordeling werd dan weer overwogen dat er een algemeen dalende trend zou zijn, dat verzoeker problemen zou hebben met planning, samenvattingen en zelfstudie. Ondanks de beweerde ondersteunende maatregelen zouden de cijfers niet goed zijn. Bovendien zou er in de derde graad ook nog meetkunde in de wiskunde verweven zitten, hetgeen problematisch zal worden gelet op de dispensatie voor meetkunde.

In het beroepsschrift weerleggen de ouders van de verzoeker haarfijn de motieven van de klassenraad. Zij weerleggen kort samengevat de beweringen omtrent de planning, de samenvattingen en de zelfstudie. Zij wijzen er ook op dat er geen sprake is van een dalende trend en dat de dagelijkse werken behoorlijk waren. Zij ontkennen ook dat verzoeker goed begeleid werd en beklagen zich over de afbouw van de begeleiding. Ten slotte wijzen zij er op dat het wiskunde programma in de hoogste graad niet in alle scholen gelijk is. De ouders wezen ook op het feit dat de vakken waarvoor verzoeker gezakt was geen richting bepalende vakken zijn. Zij wijzen ook op de faalangst en het feit dat TSO geen alternatief biedt. [voetnoot: Voor de volledige argumentatie cfr. supra en het stukkenbundel.]

3. In het bestreden besluit vindt men geen spoor van een antwoord op de beroepsgrievens. Het enige argument dat aangedragen wordt door de directeur betreft de stelling dat de punten zwak zijn. Dat als er al betere punten werden gescoord dit te danken is aan het feit dat het kleinere pakketjes waren. Verzoeker zou ‘de limieten bereikt hebben’.

Deze boude stellingen formuleren geen antwoord op de pertinente beroepsgrievens, al zeker waar het gaat over het gebrek aan begeleiding, de globale beoordeling in het licht van het alternatief. (cfr. vierde onderdeel).”

6.5. In het *vierde middelonderdeel* gaat verzoeker meer uitvoerig in op zijn leerstoornis en de aangeboden begeleiding. Volgens hem antwoordt verwerende partij niet op zijn daaromtrent aangebrachte grieven, waarin hij wees op tekortkomingen bij die begeleiding. Verzoeker en zijn ouders “hebben daarentegen uitdrukkelijk in het eerste bezwaarschrift en in het beroepsschrift aangegeven dat mits betere (noodzakelijke) omkadering verzoeker wel geslaagd was”. Met andere woorden “dat de punten niet zijn wat ze zouden moeten zijn is niet omdat verzoeker niet in staat zou zijn het ASO af te werken, maar wel omdat de begeleiding die hij nodig heeft om zijn kerndyscalculie te beheersen zo goed als afwezig was”. Op deze bezwaren is geen – of enkel in gemeenplaatsen – antwoord gekomen. Het

komt volgens verzoeker aan de school toe in begeleidende maatregelen te voorzien zodat de eindtermen wél gehaald worden. Dispenserende maatregelen kunnen volgens hem nooit leiden tot het falen omwille van de verleende dispensatie. Een A-attest is dan de enige correcte beoordeling, rekening houdende met een globale evaluatie.

7.1. In de nota met opmerkingen wijst verwerende partij erop dat wat in het derde middelonderdeel als kritiek op de materiële motivering wordt gegeven, op de keeper beschouwd kritiek is op de formele motivering.

Verzoeker weet echter perfect waarom het besluit is genomen want hij is op de hoogte van de motivering van de tweede delibererende klassenraad. Er wordt niet gesteld dat die motieven niet draagkrachtig zouden zijn. Het middelonderdeel is volgens verwerende partij bijgevolg per definitie niet ernstig, want het heeft niets met de materiële motivering te maken.

7.2. Verwerende partij vervolgt:

“III.3.3. In de mate, zelfs in het kader van een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, er van de verwerende partij zou kunnen gevraagd worden om bij de beantwoording van de stelling dat de materiële motiveringsplicht zou geschonden zijn, dan toch dit als schending van de formele motiveringsplicht te lezen en om daarop te antwoorden, quod certe non, kan daaromtrent nog het volgende worden opgemerkt.

De klassenraad is uitgegaan van problemen met planning en samenvatting, regelmaat van studeren. Die problemen bestaan nu eenmaal en als de ouders poneren dat er wel heel wat gestudeerd wordt, dat er thuis samenvattingen worden gemaakt en dat de planning moeilijk zou worden door één of ander vorm van onzekerheid, dan kan enkel vastgesteld worden dat er klaarblijkelijk meer inspanningen worden gedaan dan uit de objectief vast te stellen resultaten blijkt, wat geen argument kan vormen. Integendeel, het bevestigt eigenlijk dat de limieten bereikt zijn, nog meer dan de delibererende klassenraad klaarblijkelijk meende te kunnen opmaken.

Er valt niet in te zien hoe een stelling dat er gedurende de paasexamens, waar slechts enkele vakken geëxamineerd werden, er beter werd gepresteerd, zou kunnen weerleggen dat er een dalende trend is waar de cijfers van de juni-examens voor zichzelf spreken.

De stelling dat wiskunde in de hoogste graad niet in alle scholen gelijk is is een wat vreemde stelling omdat die erop neerkomt dat er dan klaarblijkelijk per school zou moeten anders gedelibereerd worden, wat dan het betwiste

besluit ook volledig zou denatureren. Dan zou het niet meer om een besluit gaan dat niet alleen de school zelf bindt maar alle scholen zou binden, gezien er dan andere scholen zouden bestaan waarvoor er geen bindend besluit zou kunnen getroffen worden door de verwerende partij. Ja, dan zou Uw Raad ook niet meer bevoegd zijn natuurlijk want precies uit het feit dat een besluit van één bepaalde school, voortvloeit dat in geen enkele andere school er anders kan gehandeld worden, vloeit de bevoegdheid van Uw Raad voort. Deze stelling is overigens op geen enkele wijze onderbouwd. Bovendien komt het de ouders toe om hun bezwaren tegen besluiten aan de delibererende klassenraad ook onmiddellijk te geven.

Door na de tweede delibererende klassenraad uit een ander kritiekvaatje te gaan tappen dan na de eerste delibererende klassenraad, wordt de exceptio omisso medio ingeworpen. Indien men van oordeel zou geweest zijn dat er ergens anders veel gemakkelijkere wiskunde gegeven wordt, dat er geen dalende trend is, enz. enz., dan had dit ook maar meteen moeten opgemerkt worden in het uitvoerige betoog dat aan de directeur is bezorgd.

Er is dus wel degelijk voldaan aan de formele en aan de, in se niet eens betwiste, materiële motiveringsplicht.

III.3.4. Er moet inderdaad vastgesteld worden dat de scholier de limieten bereikt heeft.

De school heeft al het mogelijke en misschien zelfs onmogelijke gedaan om verder te ondersteunen, om te dispenseren, om de scholier bij te staan. Hij is klaarblijkelijk ook thuis nog door private leraars bijgestaan, weze het dat dit een moment van verzwakking gekend heeft omdat men er vanuit ging dat het nu wel genoeg was. Dit is menselijk allemaal volkomen begrijpelijk, het is ook begrijpelijk dat een 16-jarige zelf wel eens zal vinden dat het genoeg is en dat hij niet met nog bijkomende begeleidingen moet overstelpt worden, maar als dan uiteindelijk blijkt dat het vereiste niveau niet behaald werd, kan dit niet aan de school verweten worden. En kan niet gevraagd worden dat men dan toch maar een A-attest verleent, om het nog eens, risicovol, te proberen in een vijfde jaar ASO.

Hoe begrijpelijk de menselijke ontgoocheling ook moge zijn, uit dit gevoel van ontgoocheling kan niet afgeleid worden dat er een wild card moet verleend worden om op eigen risico het vijfde jaar aan te vatten.

Dit is de kern, dit blijkt duidelijk uit het dossier, dit is in redelijkheid besloten en van enige boude stelling is er geen sprake.”

Beoordeling

8.1. Vastgesteld wordt dat de beroepscommissie de directeur en de ouders heeft gehoord, hun standpunten heeft neergepend, daarvan een verslag heeft opgesteld en dan in een afzonderlijk document heeft verwezen naar dit verslag met de enkele conclusie:

“Gelet op het voorgaande, sluit de interne beroepscommissie zich aan bij de bevindingen van de klassenraad dd. 23.08.2013.”

Dit “voorgaande” bestaat niet uit een inhoudelijke bespreking van de argumenten. Het “voorgaande” is enkel een verwijzing naar de twee samenvattingen van de ingenomen standpunten. Er is geen eigen weerlegging of beredenering door de beroepscommissie te lezen. Het document kan de indruk wekken een type-document te zijn. Het kan inderdaad niet worden ontkend dat de beroepscommissie haar gedachtegang niet uitdrukkelijk verwoord heeft. Dit is bedenkelijk.

De beroepscommissie neemt immers een centrale plaats in bij de behandeling van het administratief beroep, dat in de eerste plaats in het belang van de leerling is georganiseerd. Verzoeker heeft gelijk dat dit beroep, wil het nuttig zijn, geen “maat voor niets” mag zijn.

Daarmee evenwel is niet gezegd dat het *ipso facto* uitgesloten is dat een beroepscommissie, die na onderzoek van het bezwaarschrift van oordeel zou zijn dat op alle concrete grieven van de leerling reeds eerder een overtuigend antwoord is gegeven door de klassenraad en zijn voorzitter, concludeert dat het bezwaar geen aanvullend antwoord behoeft zodat zij zich zonder meer bij die reeds aan verzoeker bekende motieven aansluit.

Als, in de omstandigheden van deze zaak, de opinie van de (voorzitter van de) delibererende klassenraad adequaat is om de grieven van de leerling te weerleggen en dus reeds het antwoord op die grieven bevat, dan verzetten artikel 115/4 Codex Secundair Onderwijs of het zorgvuldigheidsbeginsel zich op het eerste gezicht niet ertegen dat de beroepscommissie er in haar advies aansluiting bij zoekt.

Daarbij komt, dat de beroepscommissie adviseert aan het schoolbestuur en dit advies een intern document is dat in principe zelfs niet aan de verzoekende partij meegedeeld moet worden.

De brief van 10 september 2013 waarmee de voorzitter van het schoolbestuur de weigering om de klassenraad opnieuw samen te roepen aan verzoeker meedeelt, geeft slechts een samenvatting weer van de beslissing van het schoolbestuur. Blijkbaar is aan verzoeker geen uittreksel bezorgd van de notulen van de raad van bestuur.

Die notulen – stuk 10 van het administratief dossier – leren dat de voorzitter van de beroepscommissie verslag heeft uitgebracht van de bespreking in de commissie, dat de argumenten van de ouders nogmaals aan de leden van het schoolbestuur zijn voorgelegd en dat de voorzitter van de delibererende klassenraad aan het woord is gekomen.

Het schoolbestuur vermeldt dat het de bestreden beslissing heeft genomen “na analyse van alle elementen en argumenten van het dossier”. Op het eerste gezicht is er geen reden om aan te nemen dat die vermelding niet waarachtig is. Ze wijst uit, daarenboven, dat het schoolbestuur zich er wel van bewust is dat het advies van de beroepscommissie niet bindend is.

8.2. Een en ander brengt de Raad van State ertoe in de huidige stand van de rechtspleging geen falen te onderkennen in de wijze waarop de beroepsprocedure is doorlopen, op voorwaarde evenwel dat overeenkomstig de premisse inderdaad ergens in de loop van de bezwaarprocedure een antwoord is gegeven op de bezwaren van verzoeker, of ten minste op die grieven die voor hem fundamenteel zijn en waarop het antwoord voor hem eventueel tot een gunstiger resultaat had kunnen leiden. In zoverre – namelijk, of aan de premisse is voldaan – valt evenwel het eerste middelonderdeel samen met het derde middelonderdeel en biedt het verzoeker op het eerste gezicht geen ruimer herstel dan hij reeds zou verkrijgen bij het ernstig bevinden van het derde middelonderdeel.

8.3. Onder dat voorbehoud, missen *het eerste en het tweede middelonderdeel* de vereiste ernst.

9.1. Op het schoolbestuur rust de plicht om zijn eindbeslissing formeel te verantwoorden. Het zij herhaald dat uit het bestaan van een georganiseerd administratief beroep in de school zelf, in samenhang met deze motiveringsplicht, afgeleid wordt dat de bezwaarprocedure, wil zij enig nut hebben, ertoe moet leiden dat een leerling in de loop van die procedure een antwoord krijgt op zijn bezwaren, of toch minstens op die grieven waarvan een eventuele inwilliging mogelijk tot een gunstiger resultaat kan leiden.

Dit is volgens de uiteenzetting in het derde middelonderdeel niet het geval. Verzoeker vindt, zo stelt hij, geen spoor van een antwoord op zijn beroepsgrieven.

Verwerende partij merkt in de nota met opmerkingen terecht op dat die grief niet zozeer de materiële motieven, maar wel de formele-motiveringsplicht raakt. Zij geeft er aldus van blijk, de grief correct te hebben begrepen en er haar verweer tegen te voeren. Het enkele feit dat verzoeker zijn derde middelonderdeel in het domein van de materiële-motiveringsplicht situeert is geen reden om het “per definitie” als niet ernstig af te wijzen.

9.2. De Raad van State mag ter beoordeling van dit middelonderdeel enkel rekening houden met de in de beslissing geëxpliciteerde motieven – en dan nog slechts in de mate dat ze aan verzoeker zijn meegedeeld – of, in voorkomend geval, met motieven die te vinden zijn in andere documenten die aan verzoeker bekend zijn en die het beslissend bestuur zich eigen heeft gemaakt. Aan de verplichting tot formele motivering kan immers ook worden voldaan door te verwijzen naar andere documenten die aan betrokkene medegedeeld zijn. Dan is wel vereist dat die andere documenten op hun beurt afdoende gemotiveerd zijn.

Toegepast op de voorliggende zaak, leidt dit tot de volgende aan de inhoudelijke beoordeling van het middelonderdeel voorafgaande vaststellingen.

Zoals hiervóór is opgemerkt, moet in de huidige stand van de rechtspleging worden aangenomen dat aan verzoeker geen uittreksel is bezorgd van de beslissing van de raad van bestuur. Deze vaststelling brengt de Raad ertoe om stuk 10 van het administratief dossier voor de behandeling van de voorliggende vordering buiten beschouwing te laten.

Verzoeker laat in zijn inleidend verzoekschrift dan weer verstaan wel op de hoogte te zijn van de beslissingen van de delibererende klassenraad en de argumentatie van de voorzitter van de klassenraad, zoals die is genoteerd tijdens de hoorzitting. Aangenomen mag worden, zo lijkt, dat het schoolbestuur zich die argumenten eigen heeft gemaakt. Dat ziet verzoeker blijkens zijn verzoekschrift ook wel in, weze het dat hij dit procedureel niet netjes vindt. Met deze stukken houdt de Raad bijgevolg wel rekening om de ernst van het middelonderdeel te beoordelen.

9.3. De Raad van State valt verwerende partij niet hierin bij, dat verzoeker bepaalde bezwaren niet meer mag doen gelden omdat hij ze niet onmiddellijk na de oorspronkelijke beslissing van de delibererende klassenraad heeft voorgelegd aan de directeur. De eerste fase van de beroepsprocedure is door informaliteit gekenmerkt. Ze strekt er enkel toe, zo lijkt, door middel van overleg en met eventueel het leerlingendossier bij de hand, aan de leerling die de over hem genomen beslissing niet begrijpt of aanvaardt – en allicht vooral ook aan zijn ouders – duiding en achtergrondinformatie te geven om ze inzichtelijk en aanvaardbaar te maken. Het is enkel wanneer inzicht of aanvaarding uitblijven en de betwisting blijft bestaan, wanneer het met andere woorden komt tot een inschakelen van de beroepscommissie, dat de leerling het verwijt kan treffen dat hij zijn grieven mogelijk niet met voldoende precisie heeft geformuleerd. Dat de delibererende klassenraad na het overleg al reeds een tweede keer is samengeroepen door de directeur, leidt niet tot een ander besluit.

9.4. In een eerste opmerking stelt verzoeker in zijn bezwaar bij de beroepscommissie de vermelding van een algemeen dalende trend in vraag, omdat

hij met Pasen beter presteerde en doorlopend behoorlijke punten behaalde voor dagelijks werk.

De klassenraad stelt vast dat verzoeker in het derde trimester nog amper 52% behaalt met zeven onvoldoendes. Op de hoorzitting voegt de voorzitter van de klassenraad hieraan toe dat de betere resultaten met Pasen mogelijk waren omdat er voor veel minder vakken geëxamineerd werd.

Op het eerste gezicht is deze grief beantwoord. Dit antwoord dan weer, wordt door verzoeker onbesproken gelaten.

9.5. Verzoeker spreekt tegen, met argumentatie, dat hij problemen heeft met planning, het maken van samenvattingen en het zichzelf opleggen om op regelmatige basis te studeren.

De klassenraad noemt dit kerncompetenties die strikt noodzakelijk zijn binnen ASO en de voorzitter stelt dat verzoeker zijn limiet heeft bereikt in het ASO.

Alhoewel deze grief dus wezenlijk verband lijkt te houden met de deliberatievraag, lijkt ze nergens in de aan verzoeker meegedeelde stukken te zijn ontmoet.

Dit aspect van het middelonderdeel is ernstig.

9.6. Op de grief dat dagelijks werk behoorlijk was, leest verzoeker in het verslag van de hoorzitting de verklaring “omdat dat kleinere pakketjes zijn”.

Op het eerste gezicht is deze grief beantwoord. Wel heeft verzoeker zijn prestaties voor dagelijks werk ook in verband gebracht met het regelmatig kunnen werken en daarop is, zoals zo-even gezien, geen antwoord gekomen. Voorts heeft hij een “verkeerde balans” aangekaart tussen de beoordeling

van de examens en het dagelijks werk en ook daarop leest de Raad *prima facie* geen antwoord. In zoverre is de grief ernstig.

9.7. In zoverre verzoeker zich in het bezwaarschrift beklagt over de afbouw van de begeleiding en het onbeantwoord laten van die klacht, zij verwezen naar de bespreking van het vierde middelonderdeel. Om de daar geschreven redenen is dit aspect van het derde middelonderdeel niet ernstig.

9.8. Verwerende partij werpt op dat de stelling over wiskunde in de derde graad op geen enkele wijze onderbouwd is en betwijfelt of ze klopt. Het viel verwerende partij toe om dit antwoord in de bestreden beslissing op te nemen, zodat verzoeker de kans was geboden er in rechte tegen op te komen. Thans mag de Raad er geen rekening mee houden, ook omdat dit antwoord niet aan de klassenraad is toe te schrijven.

Ten slotte bespeurt de Raad in het verslag van de hoorzitting bij de beroepscommissie zelfs geen begin van antwoord op de opmerkingen van verzoeker met betrekking tot de weerslag van zijn faalangst of het feit dat de tekorten geen richtingbepalende vakken zijn en ook in TSO voor problemen zullen zorgen zodat dit geen valabel alternatief biedt in het licht van de leerstoornis.

Ook voor deze aspecten vertoont het middelonderdeel de vereiste ernst.

9.9. Het *derde middelonderdeel* is, zoals gezien ten dele, ernstig.

10.1. Zoals de Raad van State al in tal van arresten heeft overwogen is het, in beginsel, één zaak of een leerling bewezen heeft de van hem verlangde kennis en kunde te bezitten, een andere, als hij die kennis en kunde niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die hem op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Zelfs indien een leerling de school terecht zou verwijten niet tijdig over problemen te

hebben gecommuniceerd en geïnformeerd, niet in de passende begeleidingsmaatregelen te hebben voorzien of ze niet te hebben toegepast of aangepast, dan kan dat hoogstens betekenen dat de school schuld of mede schuld draagt aan het minder gunstige eindresultaat van die leerling, maar kan zulks dit eindresultaat niet meer zo beïnvloeden dat het gunstiger wordt, laat staan dat een A-attest de “enige correcte beoordeling” zou zijn.

10.2. Verzoeker brengt het vermeende falen van de school *prima facie* niet in een rechtstreeks aantoonbaar verband met de onwettigheid van de bestreden beslissing. Hij geeft slechts één concreet en mogelijk met een concrete beoordeling van een studieprestatie in verband te brengen voorbeeld – namelijk, in verband met het toewijzen van een proefwerkklas en zijn concentratieproblemen – maar dan bij de ontwikkeling van het derde middelonderdeel.

Daargelaten bijgevolg de vraag of het argument betreffende de tekortgeschoten begeleiding in feite juist is, wat verwerende partij omstandig tegenspreekt in de nota met opmerkingen, faalt het in rechte.

10.3. Om diezelfde reden ziet de Raad van State ook niet welk belang verzoeker erbij heeft, in de huidige procedure aan te voeren dat op zijn grieven omtrent het begeleidingsplan geen bevredigend antwoord is gegeven.

10.4. Het *vierde middelonderdeel* is niet ernstig.

D. Coda

11. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van de raad van bestuur van de vzw Petrus & Paulus, vrije scholen aan zee, van 10 september 2013 waarbij werd beslist de over Olivier Badert delibererende klassenraad niet opnieuw samen te roepen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 september 2013, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren